

Ion NICULIȚĂ

Probleme de cronologie și periodizare a culturii Cozia-Saharna

Culturile, faciesurile și grupele de monumente din prima epocă a fierului, începând cu a doua jumătate a secolului XX, au fost și rămân în permanență în vizorul specialiștilor. Lipsa datelor concrete ce ar putea fi utilizate ca indicatori diagnostici în aprecierea cronologiei funcționării monumentelor arheologice cercetate a dus la apariția mai multor supoziții vis-à-vis de datarea acestor culturi, în același număr și a faciesului Cozia-Saharna.

În pofida faptului că pe parcurs au fost studiate mai multe monumente ce s-au soldat cu recuperarea unui bogat și semnificativ material arheologic, constituirea unei periodizări cronologice adecvate rămâne o problemă de viitor. Analiza materialelor din complexele închise evidențiate la obiectivele arheologice din zona Saharna, regiunea Nistrului Mijlociu, permit stabilirea unei eșalonări cultural-cronologice în evoluția lor:

- a) Orizontul cu ceramică cu ornament în relief și incizat: sfârșitul secolului XII – secolul XI î.Hr.;
- b) Perioada culturii Cozia-Saharna cu ceramică cu decor în relief, incizat și ștanțat: secolele X–IX î.Hr.;

c) Faciesul Basarabi-Șoldănești cu ceramică cu decor în relief și figuri geometrice hașurate sau înscrise redată prin incizie ori ștanțare: secolul VIII – începutul secolului VII î.Hr.

În așa caz devine inutilă încercarea de a folosi ca indiciu cronologic, în stabilirea perioadei de apariție a culturii Cozia-Saharna, orizonturile Troia VIIb2 și Troia VIIb3, deoarece ele sunt mai tardive.